

STATUS: **Definitief**
Datum laatste wijziging:
31/05/2013

Toetsing aandachtsgebied **BROEKEBEEK (ASSE)**

ID: DEN_10

(betrokken signaalgebieden: DEN_WC_033, DEN_WC_072, DEN_WC_151, DEN_WC_180, DEN_WC_269, DEN_WC_425, DEN_WC_478, DEN_WC_493, DEN_PW_265, DEN_PW_369)

GELEGEN IN: waterconserveringsgebied, (potentieel waterbergingsgebied)

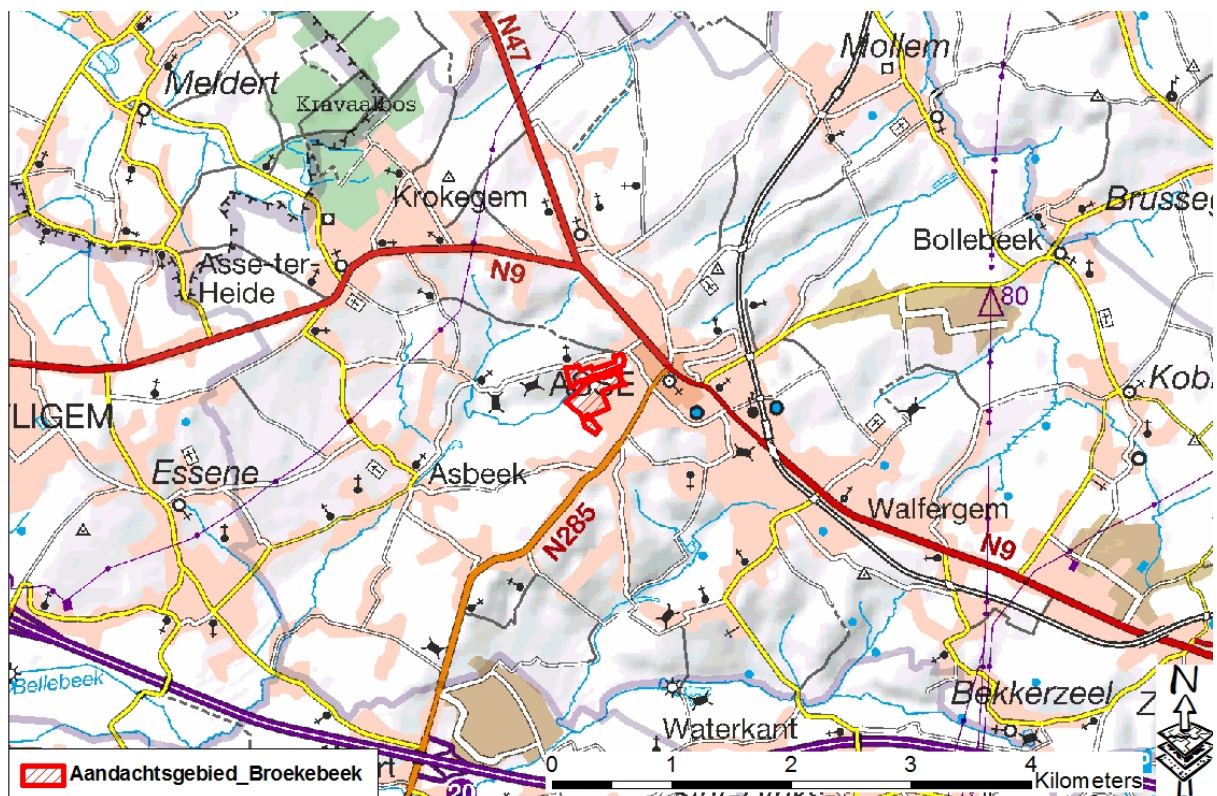
1 Situering

1.1 Algemeen

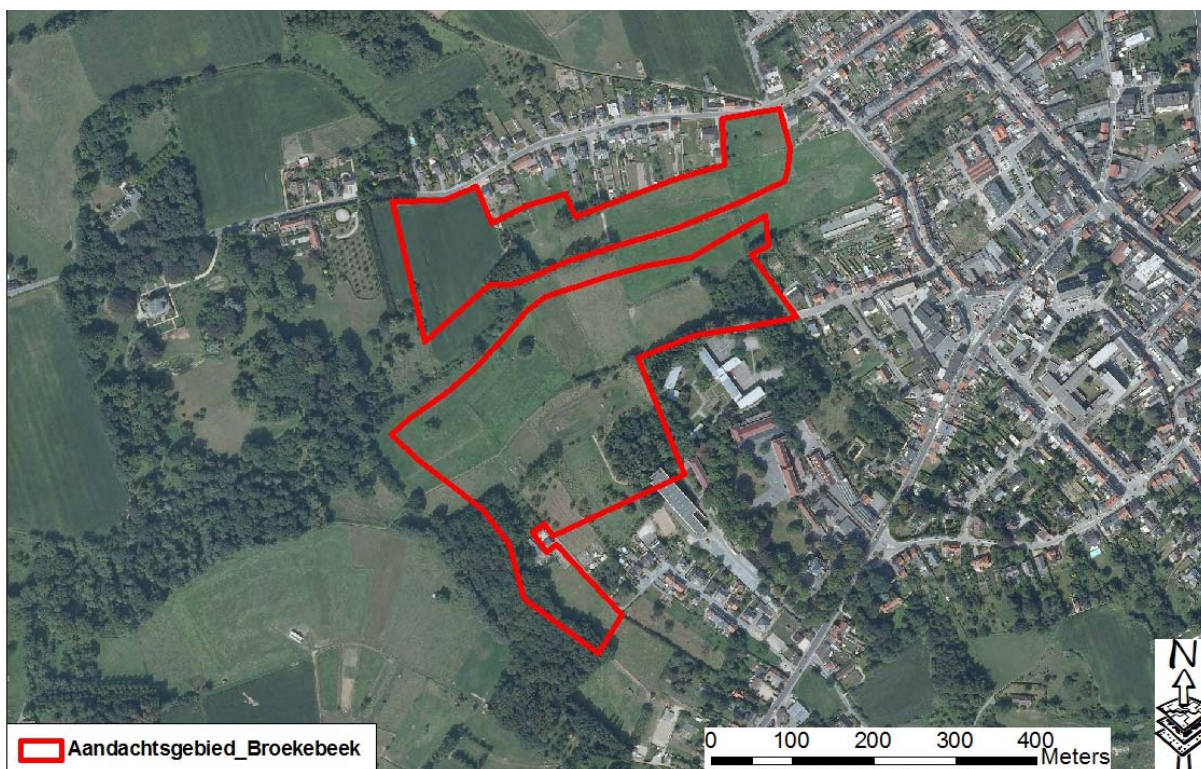
Gemeente: Asse

Provincie: Vlaams-Brabant

Geografische beschrijving: Het aandachtsgebied is gelegen in de gemeente Asse, aansluitend bij de hoofdkern (figuur 1). Het gebied bestaat uit twee deelgebieden met daartussen de Broekebeek (parkgebied op het gewestplan). Het gebied wordt grofweg omringd door de straat Putberg in het noorden, de kern van Asse in het oosten (Konesborre, Broekeweg), het Koninklijk Atheneum en de straat Rampelberg in het zuiden en een open ruimtegebied (velden en bos) in het westen. Op de luchtfoto (figuur 2) is te zien dat het gebied nog grotendeels onbebouwd is.

Figuur 1: Bovenlokale situering op topografische kaart

Figuur 2: Lokale situering op orthofoto Vlaams-Brabant 2009

1.2 Planologische bestemming

Gewestplanbestemmingen: woonuitbreidingsgebied, woongebied (Zie Figuur 3).

Het aandachtsgedebied heeft voor het overgrote deel de bestemming woonuitbreidingsgebied op uitzondering van een klein tipje woongebied in het noorden. Doorheen het gebied loopt een reservatiestrook voor de ringweg rond Asse. Het gebied grenst verder aan woongebied, parkgebied en agrarisch gebied. De geldende gewestplanbestemmingen laten de ontwikkeling van het aandachtsgedebied toe.

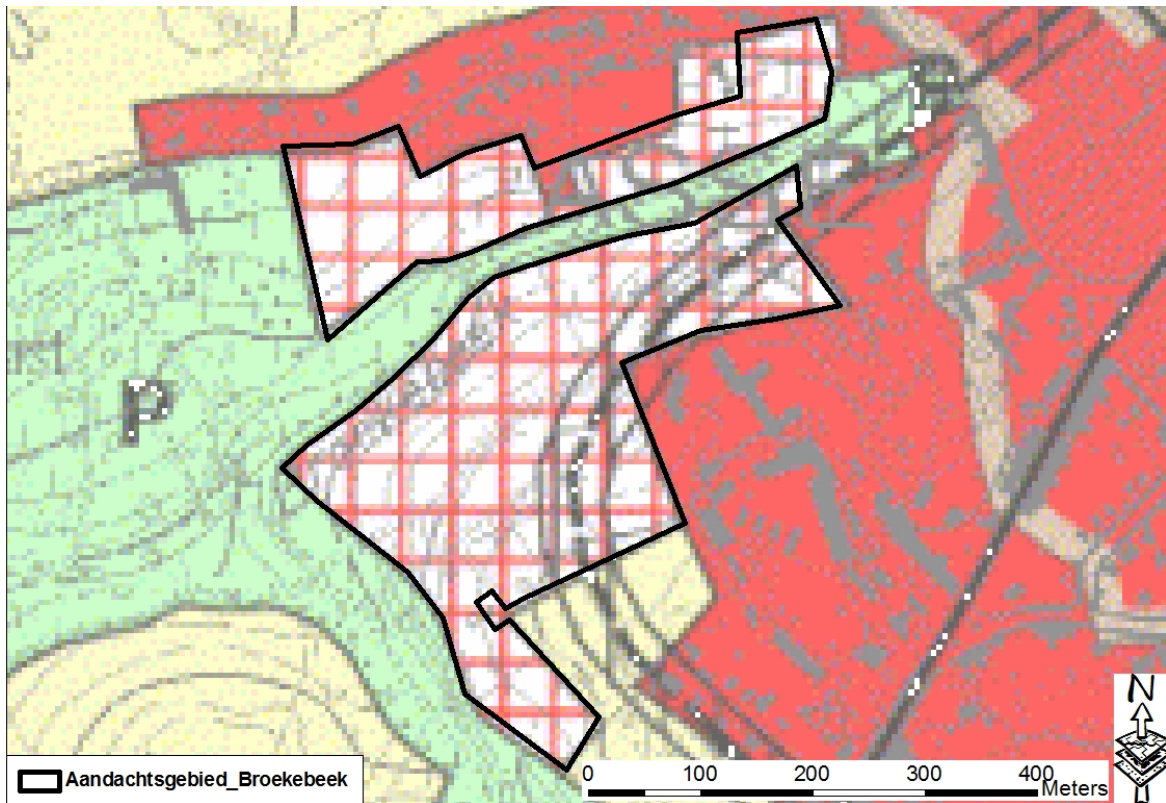
Asse is geselecteerd als kleinstedelijk gebied. Het afbakeningsproces voor het kleinstedelijk gebied Asse is in de opstartfase en wordt getrokken door de provincie Vlaams-Brabant.

1.3 Bodemgebruik

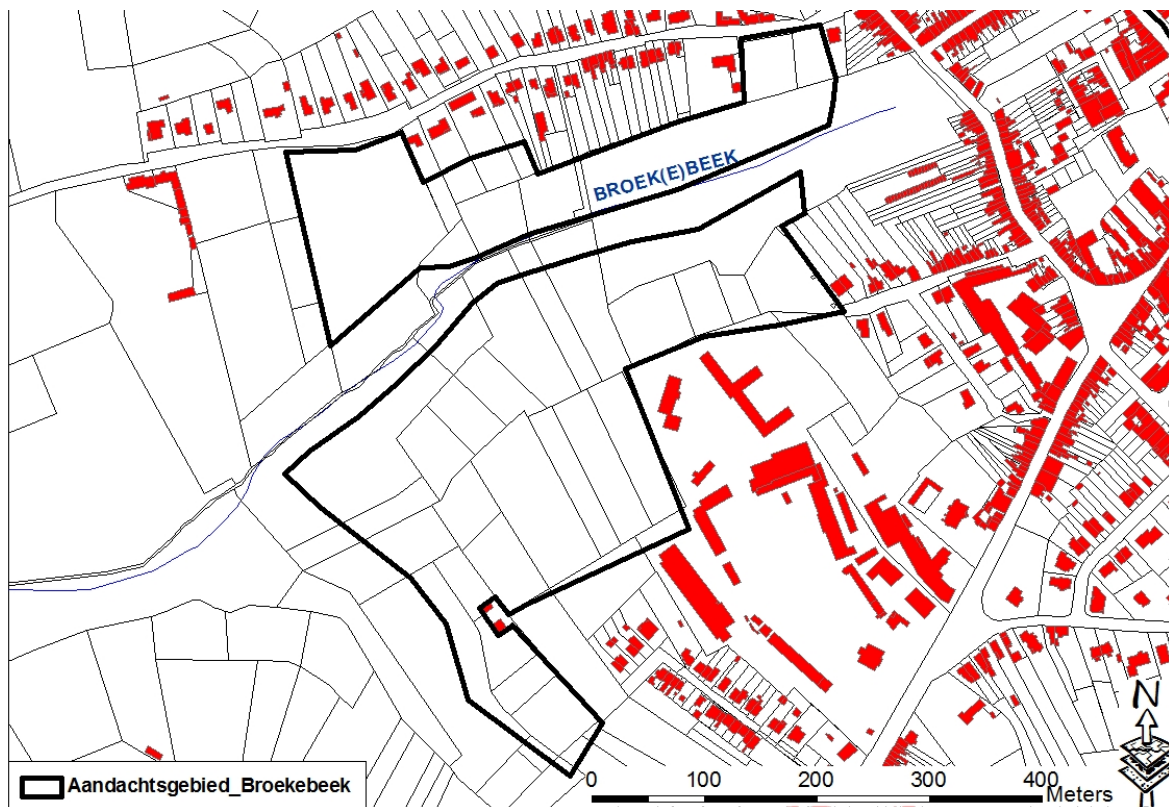
Huidige staat van ontwikkeling:

Op Figuur 2 en Figuur 4 is te zien dat het aandachtsgedebied nog onbebouwd is. In het noorden en oosten is er bebouwing aanwezig. Het huidige bodemgebruik in het aandachtsgedebied is vooral landbouw (weilanden) en een klein deel is bebost. In het zuiden ligt ook nog een sportterrein.

De verdere analyse van het aandachtsgedebied houdt alleszins rekening met de aanwezige bebouwing in de omgeving en gaat uit van het principe dat bestaande vergunde bebouwing zo goed mogelijk beschermd moet worden tegen wateroverlast.

Figuur 3: Situering op gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse

Figuur 4: Situering op CADMAP 2011 (toestand 01/01/2011)

Verdere analyse / toetsing aan het watersysteem relevant:

Verdere toetsing van het aandachtsgebied is relevant

1.4 Hydrografie

Bekken: Denderbekken

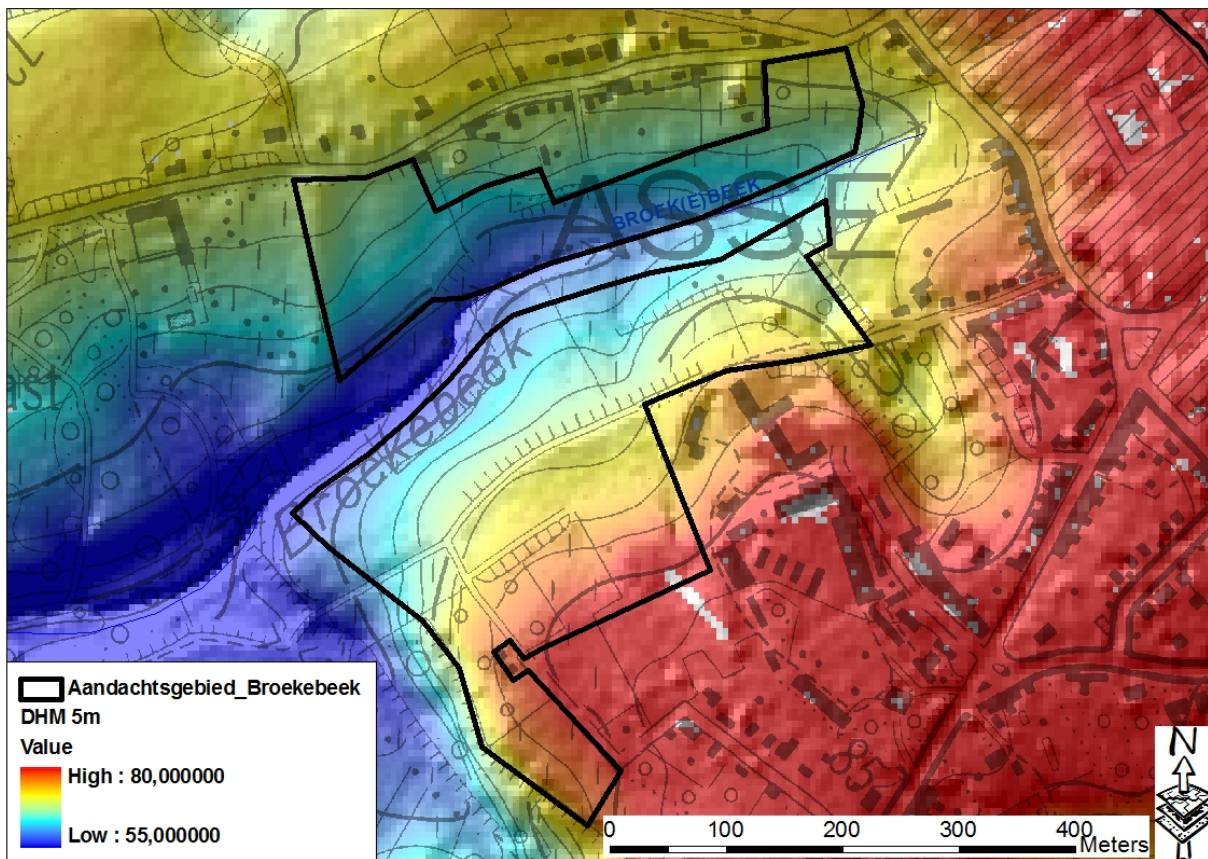
Deelbekken: Bellebeek

Betrokken waterloop: Broekebeek (niet-geklasseerde waterloop - VHAGcode: 6443 - beheerder: Asse)

Hydrografische beschrijving

Het aandachtsgebied watert af naar de Broekebeek die haar bron kent nabij het aandachtsgebied. De Broekebeek is ter hoogte van het aandachtsgebied een niet-geklasseerde waterloop, zo'n 400m stroomafwaarts wordt de Broekebeek 3de categorie en nog wat verder 2de categorie. Uiteindelijk komt ze na zo'n 6 km uit in de Bellebeek (1ste categorie).

Op het hoogtemodel (Zie Figuur 5) is te zien dat de 2 deelgebieden van het aandachtsgebied elk op een valleihelling liggen van de Broekebeek. Beide deelgebieden hellen dus af naar de Broekebeek. De absolute hoogtes in het gebied gaan van 55m TAW tegen de Broekebeek tot 81m TAW in het zuiden.

Figuur 5: Hydrografische situering op DHM

1.5 Motivering afbakening en selectie aandachtsgebied

Belang van het aandachtsgebied

Het aandachtsgebied "Broekebeek" (Asse) is prioritair geselecteerd omwille van zijn aanzienlijke oppervlakte aan waterconserveringsgebied. De gewestplanbestemming woonuitbreidingsgebied (en een klein deel woongebied) vormen mogelijk een bedreiging voor de waterconserveringsfunctie van het gebied.

Het afbakeningsproces voor het kleinstedelijk gebied Asse zit in de opstartfase. Dit planningsproces vormt een opportuniteit om eventueel resultaten van deze analyse mee op te nemen. Dit draagt dan ook bij tot de prioriteit van dit signaalgebied.

Afbakening

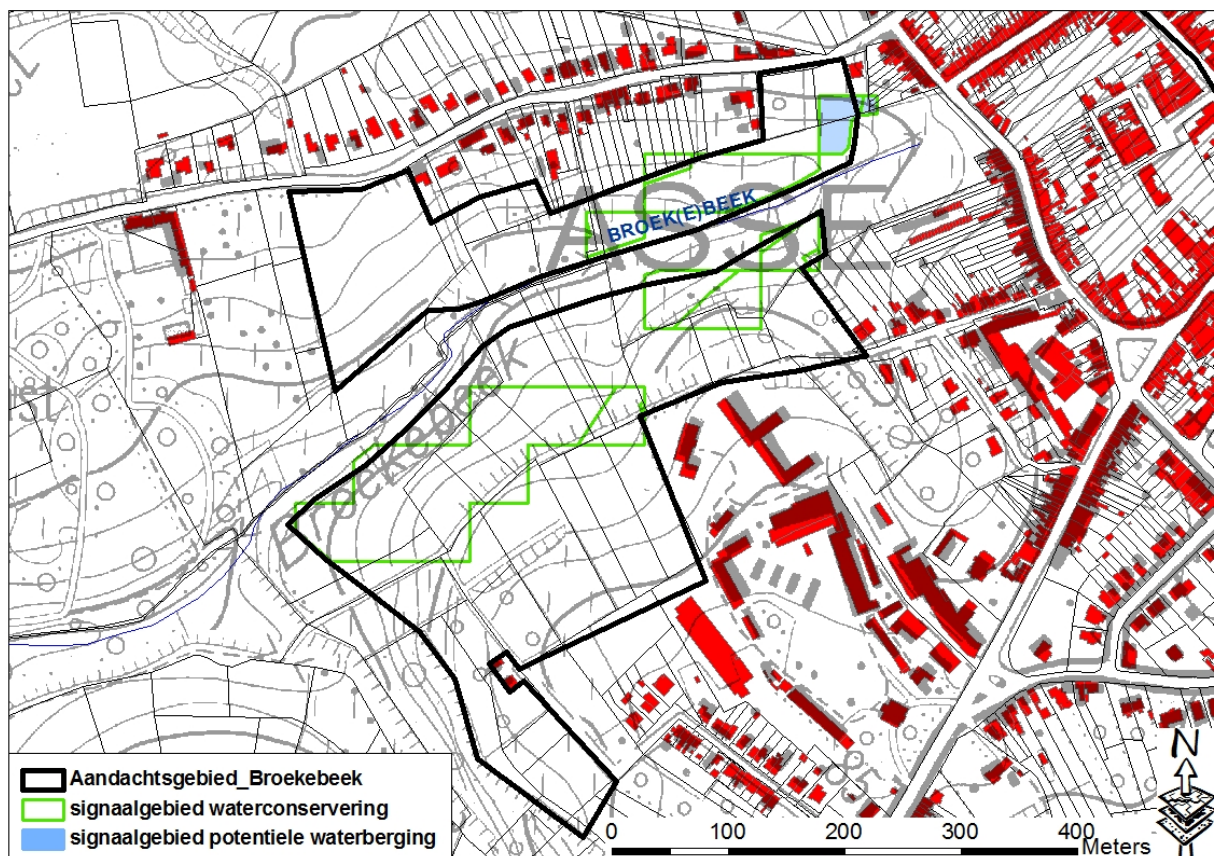
Het vertrekpunt van de afbakening van het aandachtsgebied is een prioritair geselecteerd signaalgebied, in dit geval een prioritair geselecteerde cluster van signaalgebieden waterconservering (DEN_WC_033, DEN_WC_072, DEN_WC_151, DEN_WC_180, DEN_WC_269, DEN_WC_425, DEN_WC_478, DEN_WC_493). Daarnaast vallen er ook enkele signaalgebieden potentiële waterberging (DEN_PW_265, DEN_PW_369) binnen het gebied. (Zie Figuur 6)

Volgende kaartlagen werden gebruikt bij de afbakening van het eigenlijke aandachtsgebied:

- Signaalgebieden
- Topografische kaart
- Luchtfoto's
- Gewestplan
- CADMAP 2011 (recente bebouwing)
- Digitaal Hoogte Model (DHM)

Voor de afbakening werd de grens van de gewestplanbestemming woonuitbreidingsgebied gevolgd met uitzondering van een klein stuk woongebied in het noorden. De bestaande bebouwing werd eruit gelaten wat gebeurde aan de hand van CADMAP 2011 en luchtfoto's.

Het aandachtsgebied moet worden gezien als een soort zoekzone. De afbakening van het aandachtsgebied op zich doet geen enkele uitspraak over het gebied. Uitspraken over bepaalde relevante delen van het aandachtsgebied kunnen enkel volgen na de feitelijke toetsing (hierna). Gelet hierop wordt een aandachtsgebied best eerder maximalistisch dan beperkend afgebakend. De totale oppervlakte van het afgebakende aandachtsgebied bedraagt 13,6ha (noordelijk deelgebied: 4,1ha; zuidelijk deelgebied: 9,5ha).

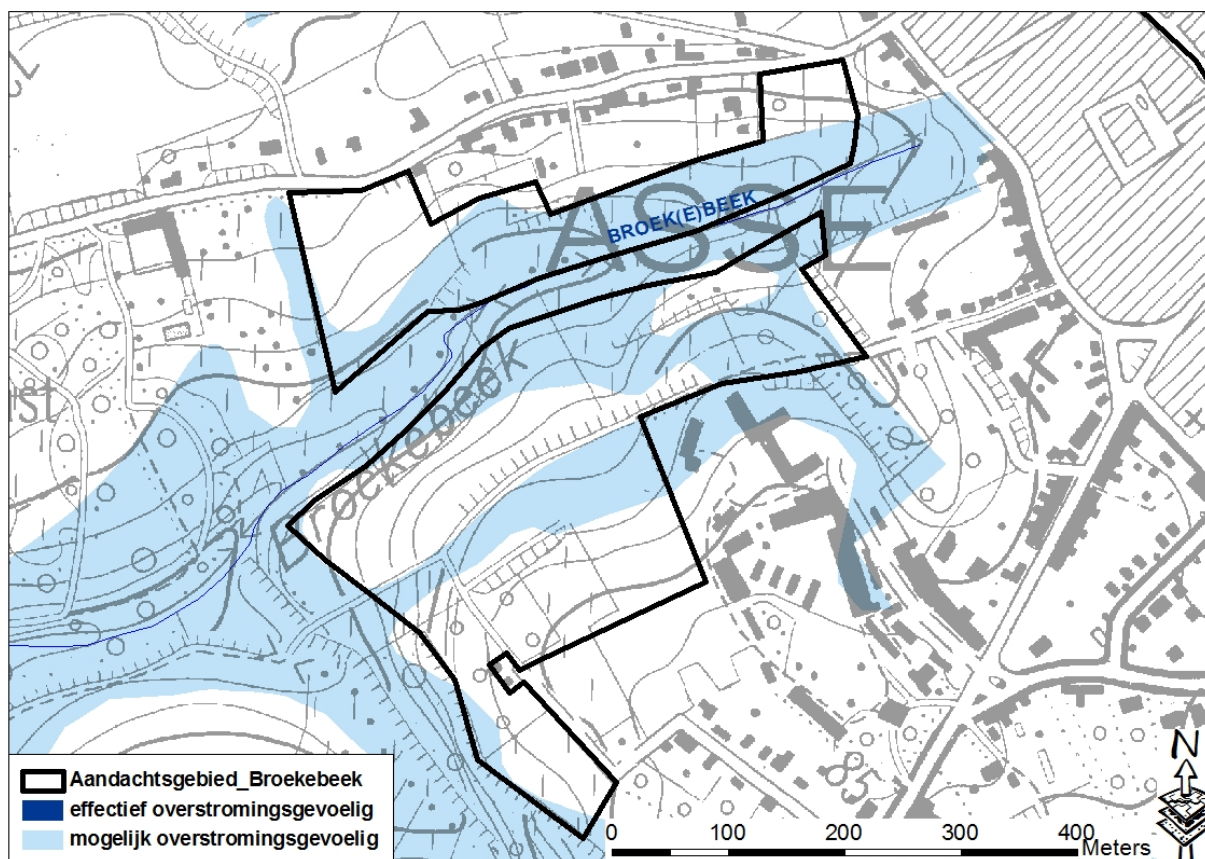
Figuur 6: Afbakening aandachtsgebied op basis van de prioritair cluster van signaalgebieden (actueel waterbergingsgebied, potentieel waterbergingsgebied, waterconservering)

2 Juridische toets

2.1 Watertoetskaarten¹

Overstromingsgevoelige gebieden:

Delen van het aandachtsgebied zijn mogelijk overstromingsgevoelig. Dit betekent dat het gebied wel van nature overstroombaar is/was maar dat op dit moment de gevoeligheid voor overstromingen minder hoog is dan bij effectief overstromingsgevoelige gebieden. In dit geval betreft het hier waarschijnlijk colluvia.

Figuur 7: Situering op de watertoetskaart overstromingsgevoelige gebieden

De overige watertoetskaarten zitten vanaf 1 maart 2012 niet meer bij de watertoets. Toch blijven deze kaarten bestaan en kunnen zij nog relevante informatie bevatten in het kader van deze oefening.

Infiltratiegevoelige bodems:

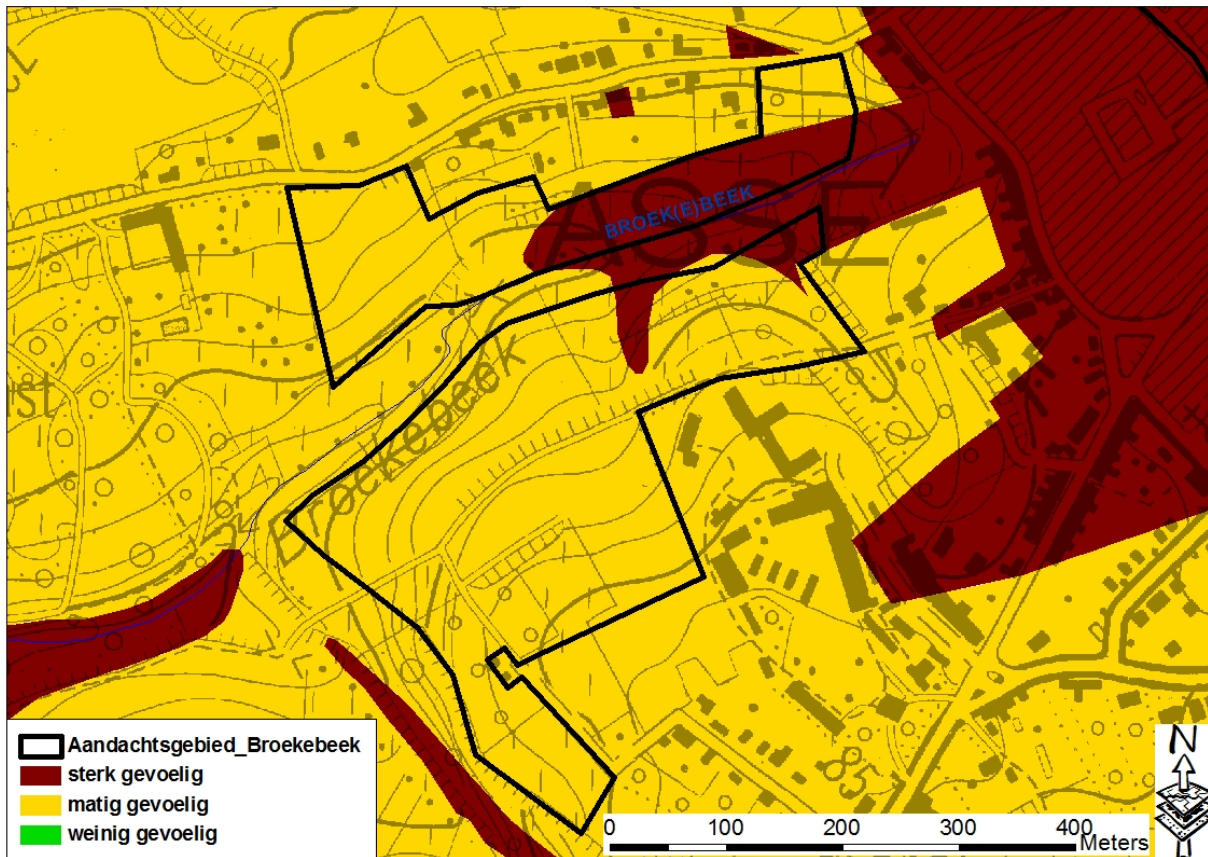
Het aandachtsgebied is niet aangeduid als infiltratiegevoelig. Dit kan een indicatie zijn van hoge grondwaterstanden en/of weinig doorlatende gronden die dus niet altijd geschikt zijn voor ontwikkeling.

Grondwaterstromingsgevoelige gebieden:

Het aandachtsgebied is grotendeels gelegen in een zone matig gevoelig voor grondwaterstroming (type 2). In het noorden is een deel sterk gevoelig voor grondwaterstromingen (type 1).

¹ Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (14 oktober 2011)

In type 1 en 2 gebieden hebben ondergrondse constructies met een diepte van respectievelijk meer dan 3m of 5m of een lengte van respectievelijk meer dan 50m dan wel 100m wellicht een mogelijk effect op het grondwaterstromingspatroon.

Figuur 8: Situering op de kaart grondwaterstromingsgevoelige gebieden

Winterbed: Het aandachtsgebied is niet gelegen in het winterbed van een bevaarbare waterloop.

2.2 Federale kaart risicozones voor overstromingen ²

Het aandachtsgebied ligt niet in een risicozone voor overstromingen.

² Risicozones voor overstroming, versie 2006 (KB 23 maart 2007)

3 Beleidsmatige toets

3.1 Waterbeleid

Stroomgebiedbeheerplan

Het stroomgebiedbeheerplan stelt een aantal basismaatregelen en aanvullende maatregelen voorop. Basismaatregelen zijn maatregelen uit een reeds beslist beleid (bijvoorbeeld de acties uit de bekkenbeheerplannen), aanvullende maatregelen zijn bijkomende maatregelen die door het stroomgebiedbeheerplan zelf naar voren worden geschoven. Volgende maatregelen zijn hier relevant:

- basismaatregel 6_003: waar mogelijk behoud van waterconserveringsgebieden door middel van aangepast landgebruik;
- basismaatregel 6_004: vrijwaren van de actuele en potentiële waterbergingsgebieden en conserveringscapaciteit;
- basismaatregel 6_007: realiseren van nieuwe waterbergingscapaciteit en optimaliseren van bestaande;
- aanvullende maatregel 5B_008: aanleg van bijkomende bergingsgebieden ten behoeve van de verbetering van het hydraulische regime van het oppervlaktelichaam;
- aanvullende maatregel 5B_009: Aanleg van bijkomende waterconserveringsgebieden;
- aanvullende maatregel 5B_010: adaptatie klimaatwijziging;
- aanvullende maatregel 6_018: optimaliseren waterconserveringsgebieden door middel van voorwaarden voor het landgebruik.
- aanvullende maatregel 6_020: realiseren van nieuwe waterbergingscapaciteit op de onbevaarbare waterlopen van 1ste cat.

Bekkenbeheerplan Dender

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

In het bekkenbeheerplan Dender zijn geen acties opgenomen die in of in de omgeving van het aandachtsgebied liggen.

Deelbekkenbeheerplan Bellebeek

Het aandachtsgebied ligt in het deelbekken van de Bellebeek. Het deelbekkenbeheerplan Bellebeek voorziet volgende actie in de omgeving van het aandachtsgebied:

- DB 07-04_25 *“Voorkomen en beperken van erosie en sedimenttransport naar de waterloop – Asse”*: In het erosiebestrijdingsplan zijn een aantal erosiegevoelige gebieden afgebakend waaronder het gebied Broekebeek. Voor dit gebied worden grasbufferstroken en opvangsystemen als maatregelen voorgesteld.

3.2 Ruimtelijke ordening

Ruimtelijk structuurplan

Het **gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS)** van Asse is goedgekeurd op 21/04/2005.

De vallei van de Broekebeek wordt geselecteerd binnen de gewenste ruimtelijke structuur. In de geselecteerde valleigebieden gaat de aandacht naar:

- De verweving van de verspreide natuur-, bos-, en landbouwentiteiten waarbij een optimale afstemming tussen bos, natuur en landbouw dient te gebeuren;
- De bescherming van de brongebieden;
- Tegengaan verdere versnippering als gevolg van bebouwing of infrastructuur;
- Geen nieuwe harde functies toelaten.

In het GRS worden de woonuitbreidingsgebieden in het aandachtsgebied benoemd als **WU23** (noorden) en **WU24** (zuiden). De visie op deze gebieden is om deze te **herbestemmen naar landbouwgebied** door de opmaak van RUP's. Op p. 146 is hierover het volgende terug te vinden: *"Zowel WU23 als WU24 behoren tot de omgeving van de Broekebeek. Voor beide zones, die deel uitmaken van het stedelijk gebied, wordt voorgesteld om ze **niet langer te weerhouden als woonuitbreidingsgebied**. Deze 'stroken' kunnen beter aangewend worden om de **open ruimte te versterken** (landbouw, landschap). WU23 betreft in hoofdzaak een zone die zich achter de bestaande bebouwing situeert en moeilijk te ontsluiten is. WU24 daarentegen wordt voor een beperkt gedeelte aangewend voor de **aanleg van de ringweg**, waardoor de zone uiteenvalt in twee stukken. Het gedeelte binnen de ring is, rekening houdend met de te voorziene bouwvrije zone (bufferzone), veel te beperkt om vooralsnog in aanmerking te komen voor woningbouw. De zone buiten de ring komt niet langer in aanmerking voor woningbouw omwille van:*

- *De visie om het centrumgebied binnen de ring af te palen;*
- *De barrièrefunctie van de ringweg;*
- *De moeilijkheid om deze zone vooralsnog te ontsluiten."*

In het **bindend deel** van het GRS is onder punt 17 (Woongebied (WG), woonuitbreidingsgebieden (WU) en woonreservegebieden (WR) te herbestemmen naar een niet-woonfunctie) het volgende opgenomen (p. 170): *"Volgende woonuitbreidingsgebieden en woonreservegebieden worden door de gemeente niet langer weerhouden als potentieel woongebied. Deze gebieden zullen door de opmaak van een RUP een open ruimtebestemming krijgen als pasmunt voor de gebieden aangeduid onder bindende bepaling nummer:*

- *WU23 en WU24: opmaak RUP met landbouwbestemming;*
- *..."*

Samengevat kan gesteld worden dat de visie vanuit het GRS op het aandachtsgebied gericht is op de herbestemming van het gebied naar open ruimte (landbouw). Wel wordt in een deel van het aandachtsgebied de aanleg van een ringweg voorzien.

Andere relevante plannen van ruimtelijke ordening

Afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur (buitengebied) (AGNAS)

Het aandachtsgebied behoort tot de buitengebiedregio Zenne, Dijle en Pajottenland, deelgebied "Land van Asse en Ternat". Het aandachtsgebied bevindt zich actiegebied 136 van het operationeel uitvoeringsprogramma: Nieuwermolen-Vrijthout, Overnelle-Moretteberg, Vallei van de Overnellebeek. Hier wordt geen actie voorzien op korte termijn o.w.v. de afstemming met de afbakening kleinstedelijk gebied Asse.

KSG Asse

Het afbakeningsproces voor het kleinstedelijk gebied Asse is in de opstartfase en wordt getrokken door de provincie Vlaams-Brabant.

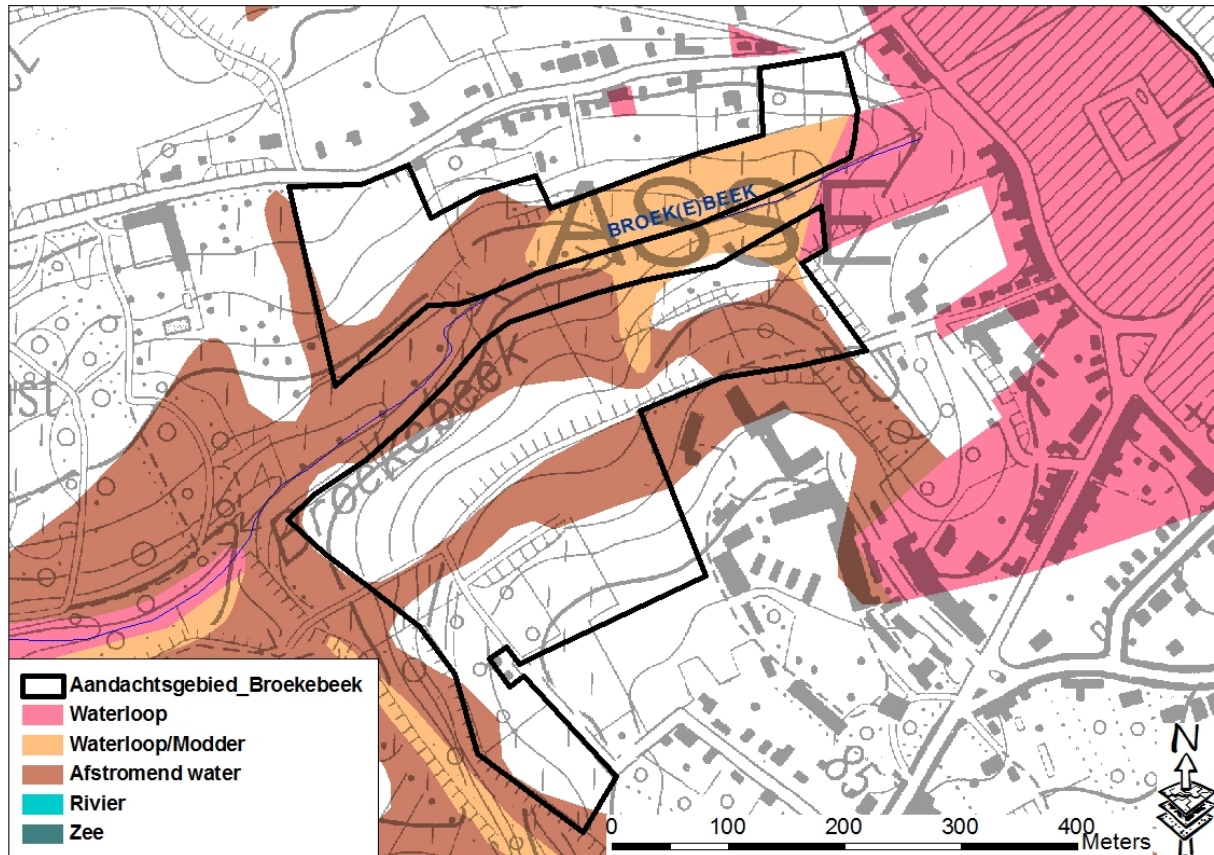
Vergunningstoestand

Er is binnen het gebied 1 verkavelingsaanvraag bekend bij het Departement Ruimtelijke Ordening. Langs de Putberg ligt een verkaveling die deels in het aandachtsgebied gelegen is, er wordt echter geen bebouwing toegelaten in het aandachtsgebied.

4 Toetsing aan het watersysteem

4.1 Overstromingsproblematiek

Van Nature Overstroombare Gebieden (NOG): Zie Figuur 9. In het aandachtsgebied komt een zone voor die van nature overstroombaar is door afstromend water en een zone die overstroombaar is vanuit een waterloop of door modder.

Figuur 9: Situering op NOG-kaart

Recent Overstroomde Gebieden (ROG): De ROG-kaart vormt een gebiedsdekkende afbakening van de recent overstroomde gebieden in Vlaanderen tot maart 2011. Het aandachtsgebied is niet gelegen in ROG.

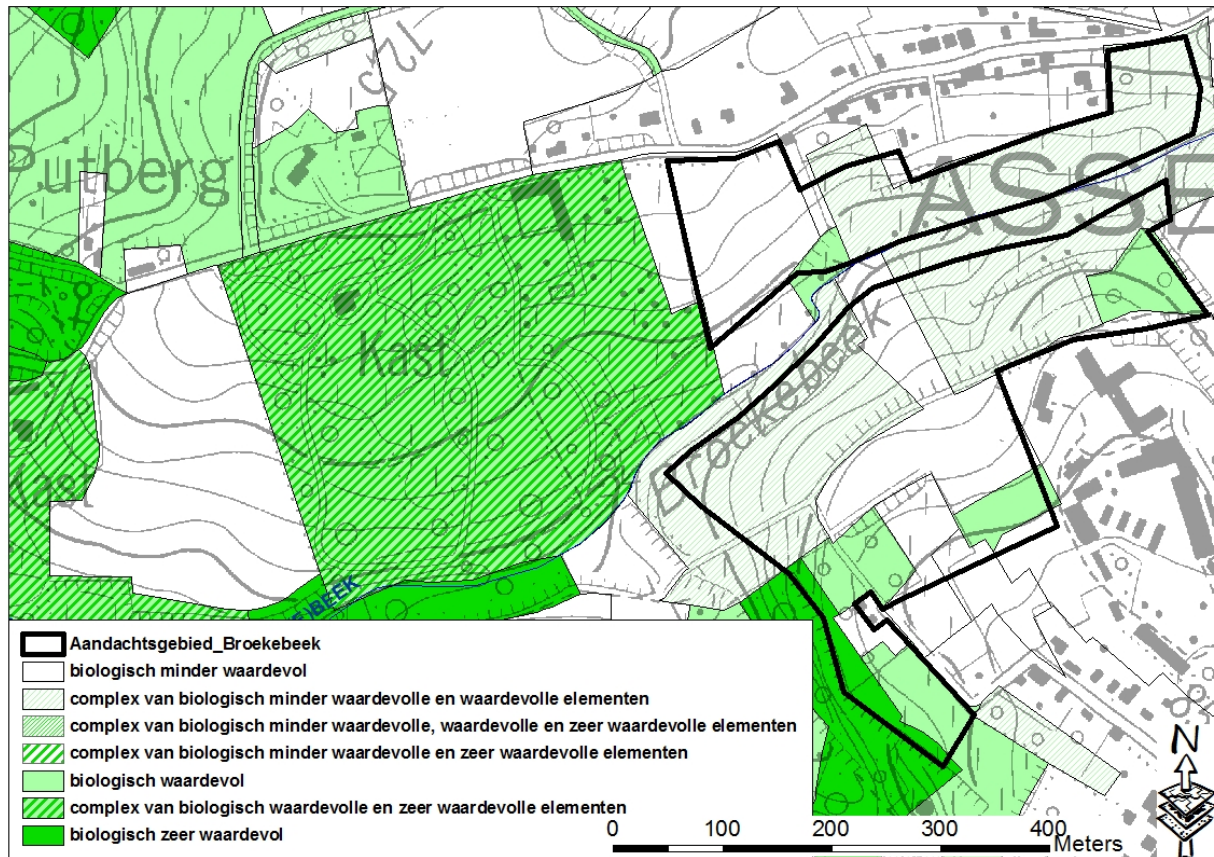
Biologische WaarderingsKaart (BWK): De BWK is een uniforme en gebiedsdekkende inventarisatie en evaluatie van het biologische milieu van het gehele Vlaamse grondgebied. In het kader van de toetsing van de aandachtsgebieden kunnen bepaalde natte biotopen wijzen op het feitelijke belang van het watersysteem in de huidige situatie.

In het aandachtsgebied komen volgende BWK-types voor:

- Complex van biologisch minder waardevolle en waardevolle elementen: Volgens de beschrijving gaat het om soortenarm permanent cultuurgrasland, een bomenrij en talud.
- Biologisch waardevol gebied: Volgens de beschrijving gaat het om een goed ontwikkelde hoogstamboomgaard.
- Biologisch waardevol gebied: Volgens de beschrijving gaat het om een populierenaanplant op vochtige grond.
- Biologisch waardevol gebied: Volgens de beschrijving gaat het om struweelopslag van allerlei aard, vaak op gestoorde gronden.
- Biologisch waardevol gebied: Volgens de beschrijving gaat het om soortenarm permanent cultuurgrasland, een bomenrij met dominantie van (al dan niet geknotte) wilg (*Salix* sp.) en talud.

- Biologisch zeer waardevol gebied: Volgens de beschrijving gaat het om alluviaal essen-olmenbos en populier (*Populus* sp.).

De biologische waarderingskaart toont aan dat er in het gebied enkele kenmerkende natte biotopen voorkomen (alluviaal essen-olmenbos, populier op vochtige grond).

Figuur 10: Situering op BWK

Digitaal HoogteModel (DHM): Zie Figuur 5: Hydrografische situering. Het hele aandachtsgebied helt af naar de waterloop. Binnen het aandachtsgebied is er een reliëfverloop van ± 55 m TAW langs de Broekebeek tot ± 70 m in het noorden en ± 81 m TAW in het zuiden. Deze factor kan bepalend zijn met het oog op overstromingen en afstroming van water en/of modder (erosie).

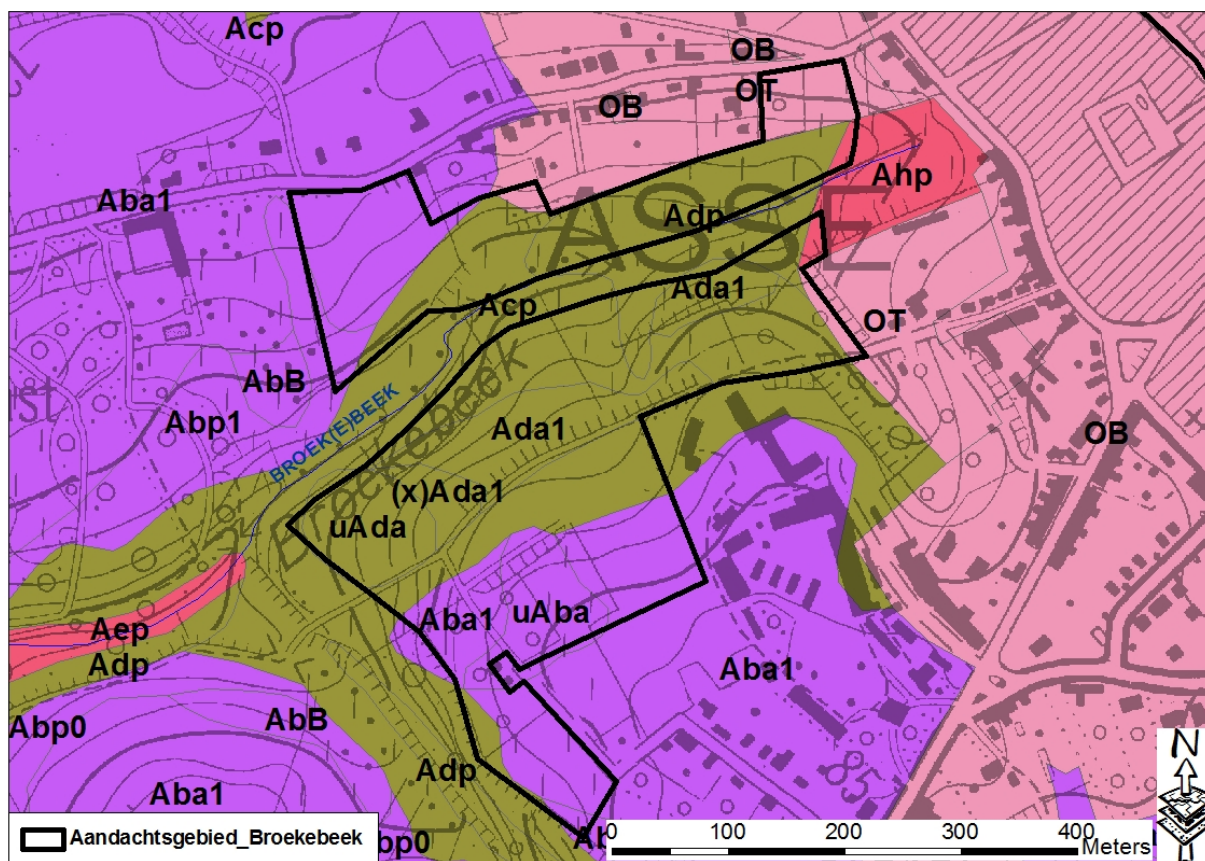
4.2 Verdrogingsproblematiek

Bodemassociaties i.f.v. water (o.b.v. textuur en vochttrap) en grondwaterstanden

Volgens de bodemkaart kent het aandachtsgebied een droge leembodem (noorden en zuiden), een vochtige leembodem (centraal), een natte leembodem (uiterste oosten) en een antropogene bodem. In detail gaat het om volgende bodemtypes (Zie Figuur 11):

- Aba1: Droge leembodem met textuur B horizont (theoretisch zeer diepe grondwaterstand)
- uAba: Droge leembodem met textuur B horizont (theoretisch zeer diepe grondwaterstand)
- Abp1: Droge leembodem zonder profiel (theoretisch zeer diepe grondwaterstand)
- Acp: Matig droge leembodem zonder profiel (theoretisch diepe grondwaterstand)
- Adp: Matig natte leembodem zonder profiel (theoretisch matig ondiepe grondwaterstand)
- Ada1: Matig natte leembodem met textuur B horizont (theoretisch matig ondiepe grondwaterstand)
- (x)Ada1: Matig natte leembodem met textuur B horizont (theoretisch matig ondiepe grondwaterstand)
- uAda: Matig natte leembodem met textuur B horizont (theoretisch matig ondiepe grondwaterstand)
- Ahp: Natte leembodem zonder profiel (theoretisch ondiepe grondwaterstand)
- OT: Strek vergraven gronden

Samengevat wijst de bodemkaart op drogere bodemtypes op de hellingen en nattere bodemtypes in de vallei.

Figuur 11: Situering op bodemkaart

5 Opmerkingen

Recente overstromingen

Er is geen weet van recente overstromingen in het gebied.

Waterconservering

De argumentatie pro-behoud van waterconserveringsgebieden blijkt minder standvastig te zijn dan wanneer er getracht wordt om ruimte voor overstromingen te vrijwaren of creëren. Het is echter gezien hun functies in het watersysteem belangrijk ze te behouden of zelfs optimaliseren.

Voor een bevordering van het waterconserverend karakter van een gebied is het mogelijk om een win-win-situatie te creëren met het agrarische gebruik ervan. Bij een eventuele ontwikkeling van deze gebieden zijn een aantal aandachtspunten verzameld om de negatieve impact op het watersysteem te verkleinen.

- Drainage is niet toelaatbaar
 - o De aanleg van drainagebuizen- of grachten is niet toegestaan
 - o Kelders of andere ondergrondse constructies zijn niet aangewezen en bij de aanleg van ondergrondse leidingen dienen deze voorzien te worden van kleistoppen
- Behoud van infiltratiemogelijkheden
 - o Ontwikkeling met lage bebouwingsdichtheden
 - o Beperken van niet waterdoorlatende verhardingen
 - o Volledige oppervlakkige infiltratie
- Grote voorzichtigheid bij ophogingen
 - o Ophogingen met grond met hogere infiltratiecapaciteit kan lokaal de infiltratie bevorderen
 - o Ophogingen van natte gebieden kunnen ook een impact hebben op grondwaterstromingen en kweldruk, waardoor de waterstanden op aanpalen en soms reeds ontwikkelde percelen verhogen met risico op wateroverlast tot gevolg

Onroerend erfgoed

Het aandachtsgebied ligt voor een groot deel in de ankerplaats "Putberg".

Ferrariskaart

Op de Ferrariskaart (1777) zijn in het gebied akkers terug te vinden op de valleihellingen en weilanden/bos in de vallei.

6 Conclusie

Hydrologische samenvatting

De basis van het aandachtsgebied is een signaalgebied waterconservering. Daarnaast is er ook een signaalgebied potentiële waterberging aanwezig. Het aandachtsgebied valt uiteen in 2 deelgebieden met daartussen de Broekebeek (niet-geklasseerde waterloop). Beide deelgebieden hellen af naar de Broekebeek. Het gebied kent een sterk reliëf waarbij de absolute hoogtes gaan van 55m TAW tegen de Broekebeek tot 81m TAW in het zuiden. Delen van het aandachtsgebied zijn mogelijk overstromingsgevoelig, het aandachtsgebied is niet infiltratiegevoelig en kent sterk en matig gevoelige grondwaterstromingen. Volgens de NOG-kaart komt in het aandachtsgebied een zone voor die van nature overstroombaar is door afstromend water en een zone die overstroombaar is vanuit een waterloop of door modder. De bodemkaart wijst op drogere bodemtypes op de hellingen en nattere bodemtypes in de vallei.

Beleidsmatige samenvatting

Het aandachtsgebied is woonuitbreidingsgebied op het gewestplan met een klein stuk woongebied in het noorden. Doorheen het gebied loopt een reservatiestrook voor de ringweg rond Asse. Het planningsproces voor de afbakening van het kleinstedelijk gebied Asse is in opstartfase. De visie vanuit het GRS op het aandachtsgebied is gericht op de herbestemming van het gebied naar open ruimte (landbouw). Wel wordt in een deel van het aandachtsgebied de aanleg van een ringweg voorzien.

Globale conclusie

Op basis van de analyse in deze fiche blijkt dat het gebied van belang is voor het watersysteem, het betreft hier een open valleigebied in het brongebied van de Broekebeek. Het ruimtelijk beleid is er op gericht dit gebied niet te ontwikkelen en te herbestemmen naar open ruimte. Wel wordt er een ringweg gepland door het aandachtsgebied.

7 Suggestie naar ontwikkelingsperspectief

De geplande herbestemming van het woonuitbreidingsgebied naar open ruimte (landbouw) wordt ondersteund en is gunstig voor het watersysteem. Door de herbestemming wordt het valleilandschap bewaard. Wel wordt gevraagd bij de aanleg van de ringweg de vallei zo weinig mogelijk te doorsnijden.

8 Overleg gemeente Asse

Het college van burgemeester en schepenen van Asse heeft in zitting van.

BESLISSING VAN HET BEKKENBESTUUR DENDERBEKKEN

- Het bekkenbestuur van het Denderbekken, mits onthouding van de provincie Oost-Vlaanderen, keurt de fiche (incl. bekkenspecifieke bundel) van het signaalgebied Broekebeek (Asse) goed.
- De definitief goedgekeurde fiche (incl. bekkenspecifieke bundel) wordt schriftelijk overgemaakt aan de betrokken besturen voor de ruimtelijke ordening, en de betrokken waterbeheerders.